

взаємоузгодження ланок суспільного виробництва та діяльності підприємств на певній території, як підґрунтя оптимального антикризового управління регіоном. Також для ринкової оцінки невід'ємними повинні стати врахування специфіки національних умов економічної та правової систем, враховуючи різноманітність груп показників та асиметрію інформаційних ресурсів. На нашу думку, така постановка методики оцінювання призведе до максимального зниження господарських ризиків, які потребують детального вивчення та вимагають прийняття негайного втручання задля вирішення, а саме:

— відсутність єдиного методичного підходу щодо антикри-

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman

— наявність існуючих методик оцінювання економічної безпеки через орієнтованість некоректними показниками визначення ринкових параметрів призводить до асиметрії інформації, що вкрай спотворює результат оцінки;

— відсутність оцінки соціально-економічних наслідків (адаптації підприємницького потенціалу до ринкових умов діяльності, соціальної спроможності у виборі уподобань).

Узагальнюючи, можна зробити висновок, що розробка принципів і методів механізму стабілізаційного регулювання регіональної економіки в рамках збереження економічної безпеки, сприятиме одночасному вирішенню питань ефективності антикризового управління підприємств та організацій регіону, а значить сприятиме економічному розвитку регіону.

Ісаєва М. О.,

аспірант,

Таврійський національний університет
імені В. І. Вернадського

УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

В умовах інтеграційних перетворень відбувається взаємопроникнення, переплетення світових економік, наслідком яких є міграція капіталу. Тому кожній державі, у тому числі Україні, необхідно зосередити увагу на підтриманні стабільності та

надійності національної банківської системи, і зокрема на забезпеченості достатнім обсягом фінансових ресурсів. Це, в свою чергу, зумовлює виконання банками своїх функцій та ефективність їх функціонування. Капітал банку покликаний забезпечувати прибуткову стабільну діяльність банку, підтримку довіри до нього з боку клієнтів і впевненості кредиторів у фінансовій стійкості банківської установи. Особливо важливим це питання є сьогодні, коли період фінансової кризи істотно ослабив довіру клієнтів до банків, що спричинило значний відплив вкладів і поставило банки у скрутне становище. За таких умов наявність власного капіталу, адекватного обсягам і структурі активів та пасивів банків, набуває особливої актуальності.

Спад ділової активності, коливання валютного курсу, процентних ставок та інфляція привернули увагу банків до управління залученням ресурсів та витратами. Фінансова глобалізація, дерегулювання фінансових ринків і розвиток небанківських фінансово-кредитних інститутів загострили проблему конкуренції у сфері залучення коштів, особливо коштів фізичних осіб. Крім того, під впливом цих структурних змін сформувалася концепція «lean banking» — економного банківського бізнесу, який передбачає зниження банківських витрат. За таких умов набувають актуальності питання конкурентного ціноутворення, збільшення капіталу з метою контролю над відповідними банківськими ризиками. Питанням стосовно управління капіталом, підвищення рівня капіталізації банківської системи присвячено праці вітчизняних і зарубіжних науковців: В. С. Стельмаха, І. В. Сала, А. П. Яценюка, М. Д. Алексєєнка, С. М. Козьменка, В. Т. Сухотеплого, О. І. Барановського, А. С. Гальчинського. Серед останніх наукових досліджень банківських ресурсів і капіталу необхідно виділити монографію А. Алексєєнко «Капітал банку: питання теорії й практики», у якій досить повно освітлені теоретичні й практичні аспекти формування банківського капіталу в умовах ринкової економіки. Проведене дослідження розкриває сутність поняття капіталу банку й дає глибокий аналіз його формування в Україні [1, с. 72].

Проблема капіталізації українських банків перебуває в центрі уваги НБУ, вищих органів управління комерційних банків, а також науковців. Однак частіше за все її розглядають як загальну ціль, стратегічне завдання, без конкретизації шляхів, механізмів та інструментів нарощування банківського капіталу. На макrorівні вирішення цієї проблеми зводиться переважно до визначення певних завдань і нормативів, а практичний її аспект покладається на окремі банки, які повинні виробити механізми і

знайти потрібні кошти. Проте надзвичайні складність і актуальність цієї проблеми потребують комплексного її вирішення. Зокрема, на макрорівні необхідно забезпечити стимулювання нарощування банківського капіталу шляхом установлення відповідних регуляторних і фінансових важелів, на мікрорівні — запровадити дієві інструменти збільшення капіталу через удосконалення фінансового менеджменту й системи стимулювання колективів банків.

Ефективне управління власним капіталом банку є запорукою активізації його підприємницької діяльності, зміцнення фінансового стану, підвищення довіри економічних агентів до установ банківської системи і розширення кредитної підтримки розвитку реального сектору економіки. Нарощування власного капіталу може бути забезпечено за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел, вибір яких слід здійснювати з урахуванням усієї сукупності чинників, що визначають можливості та доцільність їх використання певним банком і за певних умов. Пріоритетним джерелом нарощування обсягу власного капіталу на сьогодні є збільшення статутного капіталу, що може бути забезпечено за рахунок коштів вітчизняних, іноземних інвесторів та коштів держави.

Як висновки з дослідження, можна зазначити, що в умовах фінансової кризи: ефективне управління власним капіталом банку є запорукою активізації його підприємницької діяльності, зміцнення фінансового стану, підвищення довіри економічних агентів до установ банківської системи і розширення кредитної підтримки розвитку реального сектору економіки; нарощування власного капіталу може бути забезпечено за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел, вибір яких слід здійснювати з урахуванням усієї сукупності чинників, що визначають можливості та доцільність їх використання певним банком і за певних умов; для більшості банків України таке внутрішнє джерело нарощування власного капіталу, як прибуток, унеможливлене, оскільки вони мають збиткові результати своєї фінансової діяльності; пріоритетним джерелом нарощування обсягу власного капіталу на сьогодні є збільшення статутного капіталу, що може бути забезпечено за рахунок коштів вітчизняних, іноземних інвесторів та коштів держави.

Література

1. Алексеев М. Д. Капитал банка: вопросы теории и практики: Монография. — К.: КНЕУ, 2002. — 276 с.
2. Парасий-Вергуленко І.М. Аналіз банківської діяльності: Навч. посібник: — К.: КНЕУ, 2004. — 347 с.

3. Примостка Л. О. Банківські ризики: теорія та практика управління: Монографія / Л. О. Примостка, О. В. Лисенко, О. О. Чуб та ін. — К.: КНЕУ, 2008. — 456 с.

Канов О. О.,

д.е.н., доцент,

Кримський економічний інститут

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ЕФЕКТИВІСТЬ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Не зважаючи на значні досягнення у вивченні механізмів державного регулювання національних економік, накопичений досвід багатьох країн світу відносно засобів коригування розвитку в умовах економічного спаду, вчені продовжують шукати нові важелі управління національним господарством з урахуванням нових реалій діяльності, пропонують оновити та вдосконалити існуючі інструменти втручання держави в соціально-економічні процеси.

Державне регулювання економіки взагалі та антикризове управління економікою зокрема — це дійсно складна теоретична та практична проблема. Звичайно, як і раніше багато вчених пропонують кардинально обмежити соціально-економічну діяльність держави. Відомий прихильник ринкової економіки американський економіст М. Фрідман у своїх останніх працях продовжував наполягати на тому, що широке використання держави у економічному розвитку чревате загрозою макроекономічній стабільності [1, с. 26]. Головна мета рекомендації німецьких консультантів з питань проведення економічних реформ в Україні складається в необхідності кардинального зменшення участі держави в господарській діяльності, в проведенні широкомасштабній приватизації, в зменшенні соціальних зобов'язань держави перед населенням та т. ін. [2, с. 110—111]. Основна помилка, на нашу думку, багатьох фахівців, які вивчають ринкові перетворення в нашій країні та інших трансформаційних суспільствах, міститься в ігноруванні реального стану економіки країни. Збільшення чи зменшення регулюючої ролі держави в країнах з розвитком ринковою